

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

16 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Victor Boico, Maria Ghervas, Dumitru Mardari,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare, declarate de către reprezentantul SA „Moldasig”, Oleg Boian, de către avocatul Igor Ciuru în numele inculpatei Haliullin Dina, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Haliullin Dina XXX, născută XXX, originară și domiciliată în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 10.07.2014 pînă la 02.02.2018;

Instanța de apel de la 22.02.2018 pînă la 14.11.2018;

Instanța de recurs de la 21.01.2019 pînă la 16.04.2019.

Asupra recursurilor declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 02 februarie 2018, Haliullin Dina a fost recunoscută vinovată de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și în baza acestei legi i s-a aplicat pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 1 an.

A fost aplicat față de Haliullin Dina măsura preventivă în formă de obligarea de a nu părăsi localitatea pînă la devenirea definitivă a sentinței.

Acțiunea civilă înaintată de către Zastavnețchi Leonard și Zastavnețchi Liliana a fost admisă parțial.

S-a încasat din contul SA „Moldasig”, cu sediul în mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu 2, în beneficiul lui Zastavnețchi Leonard și Zastavnețchi Liliana suma de 364 300,00 lei, ca pagubă materială în urma deteriorării automobilului „Volkswagen Touareg” cu n/î XXX și 1 200 lei, pentru evaluarea automobilului „Volkswagen Touareg” cu n/î XXX, efectuată la Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, filiala Edineț, or. Edineț str. XXX, din 12.09.2013.

S-a încasat din contul inculpatei Haliullin Dina, în beneficiul lui Zastavnețchi Leonard și Zastavnețchi Liliana suma de 8 500 lei, în calitate de cheltuieli ce țin de asistența juridică.

S-a încasat din contul inculpatei Haliullin Dina în beneficiul lui Zastavnețchi Liliana suma de 15 000 lei și în beneficiul lui Zastavnețchi Leonard suma de 10 000 lei, în calitate de prejudiciu moral.

S-a respins acțiunea înaintată Zastavnețchi Leonard și Zastavnețchi Liliana în partae ce ține de încasarea din contul SA „Moldasig”, și Haliullin Dina în mod solidar a cheltuielilor de transport în sumă totală de 5 855 lei și din contul lui Haliullin Dina a

sumeii de 685 lei pentru tratament în beneficiul lui Zastavnețchi Liliana, ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, a constatat că, Haliullin Dina, la 20 iulie 2013, aproximativ la ora 18:00, conducând automobilul de model „BMW 520 I,, cu n/î XXX, la traversarea traseului M-14, Brest - Chișinău - Odessa, km 100+69, în raza teritorială a or. Rîșcani din r-nul Rîșcani, ignorind cerințele pct. 2.1 din Regulamentul Circulației Rutiere conform căruia conducătorul avînd indicatorul de prioritate cedează trecerea este obligat să cedeze trecerea vehiculelor care se apropie de intersecție pe drumul cu prioritate ce urmează a fi intersectat, iar în caz de necesitate el trebuia să oprească înaintea intersecției, astfel, Haliullin Dina, neținînd cont de situația rutieră s-a tamponat în automobilul de model „Volkswagen Touareg” , cu n/î XXX, condus de către cet. Zastavnețchi Leonard, care se deplasa regulamentar din direcția mun. Bălți spre or. Edineț, care ca rezultat a vătămat pasagerul automobilului de model „Volkswagen Touareg”, Zastavnețchi Liliana cauzîndu-i vătămări corporale medii. Pe baza stării de fapt expuse, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi: *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a provocat din imprudență a vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

➤ avocatul Igor Ciuru în numele inculpatei Haliullin Dina, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri prin care Dina Haliullin să fie achitată.

În motivare s-a invocat următoarele:

- instanța de judecată nu a constatat și demonstrat cine anume se face vinovat de producerea accidentului în cauză, or, partea apărării a prezentat numeroase argumente că accidentul s-a produs din vina conducătorului autoturismului de model „Volkswagen Touareg”, cu numărul de înmatriculare XXX;

- conducătorul automobilului de model BMW 520i nu s-a tamponat în automobilul de model VW Touareg ci invers, conducătorul automobilului de model VW Touareg a tamponat automobilul de model BMW 520i (anexa nr.2 la raportul de expertiză judiciară nr.1565 din 27.10.2015). În lumina concluziilor ce se desprind din expertizele judiciare anexate la materialele cauzei, apar noi circumstanțe în care s-a produs accidentul rutier din 20.07.2013, și care demonstrează că anume Zastavnețchi Leonard, conducătorul automobilului de model VW Touareg circulând cu o viteză de 111 km/h a încălcat regulile de securitate a circulației și drept urmare au dus la producerea accidentului rutier, vinovat de care se face anume conducătorul automobilului de model VW Touareg;

- dacă conducătorul automobilului de model BMW 520i a fost învinuit că nu a respectat prevederile pct.2.1 din Regulamentul circulației rutiere „Cedează trecerea”, în baza unor declarații și constatări care ulterior au fost infirmate prin rapoartele de expertiză judiciară menționate supra, atunci conducătorul automobilului de model VW Touareg, cu siguranță este vinovat de încălcarea prevederilor regulamentului de circulație rutieră, deoarece se deplasa pe o porțiune de drum cu o viteză excesivă de 111 km/h, unde era amplasat indicatorul 3.27.1 Viteză limitată 70 km/h;

- când în limita vizibilității a apărut automobilul de model BMW, conducătorul automobilului de model VW Touareg, din cauza vitezei excesive, a timpului de reacție întârziat, fapt care a și dus la imposibilitatea evitării tamponării cu automobilul de model BMW 520i prin frânare, deoarece distanța de oprire la o viteză de 111 km/h este de 115 m;

- accidentul rutier din 20.07.2013 și urmările sale (legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările acesteia) s-au produs din cauza vitezei excesive cu care se deplasa conducătorul automobilului de model VW Touareg și nu din vina Dinei Haliulin, conducătorul automobilului de model BMW 520i care, la momentul impactului finaliza manevra de virare la stânga, iar impactul s-a produs dinspre automobilul de model VW Touareg către automobilul de model BMW 520i;

- instanța de fond a aplicat Dinei Haliulin o pedeapsă neechitabilă și a încasat, în mod eronat, de la aceasta în beneficiul lui Zastavnețchi Leonard și Zastavnețchi Liliana prejudiciul moral și cheltuieli de asistență juridică. La stabilirea pedepsei instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele cauzei, și anume că conducătorul automobilului de model VW Touareg, deplasându-se cu o viteză de 111 km/h a încălcat legea și se face vinovat de provocarea accidentului rutier din 20.07.2013. Or, ilegalitatea acțiunilor lui Zastavnețchi Leonard a dus la provocarea accidentului rutier și a urmărilor acestuia. Resectivul fapt constituie o circumstanță care atenuază răspunderea inculpatei (art.76 (l)lit.g) CP).

➤ Reprezentantul „Moldasig” SA, Tcaci Iurii, a atacat sentința, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea admiterii acțiunii civile și dispunerea încasării din contul „MOLDASIG” S.A. a prejudiciului material ca fiind una ilegală, neîntemeiată și nemotivată, în această parte a emite o decizie nouă prin care acțiunea civilă să fie admisă în principiu, iar supra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe o instanță de judecată separate în ordinea procedurii civile.

În argumentarea poziției s-a indicat că, conform acțiunii civile înaintate la 21.08.2014 Compania, „MOLDASIG” S.A. a fost informată despre accidentul rutier care a avut loc la data de 20.06.2013. La momentul impactului autovehiculul de marca „BMW” model „520 i” n/î XXX, aparținea d-nei Haliulin (Nenița) Dina, ultima deținea un „contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă” eliberat de „MOLDASIG” S.A. sub № RCAI 270903 întocmit la 10.07.2013 valabil până la 09.07.2014. În urma acestui accident rutier, d-nul Zastavnițchi Leonard și d-na Zastavnițchi Liliana au fost recunoscuți ca părți vătămate pe cauza dată, motiv pentru ce și se solicită prejudiciul material. Deci, conform celor relatate în cerere, reclamanților le-a fost cauzate diverse daune materiale, morale cât și cheltuieli de judecată. Așadar, examinându-se acțiunea civilă în cadrul procesului penal, ultima a fost admisă parțial.

Așadar, „MOLDASIG” S.A. nu a recunoscut integral sentința emisă în latura civilă, fiindcă este ilegală, neîntemeiată și nemotivată, iar potrivit motivelor indicate în cererea de apel, urmează a fi casată în partea ce ține de încasarea prejudiciului din partea asigurătorului - „MOLDASIG” S.A. Conform art. 220 alin. (3). Cod de procedură penală, Legea specială nr. 414 - XVI din 22.12.2006 „cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”, prin urmare, prezent litigiul face parte din litigiile în materie de asigurare. În conformitate cu art. 18 alin. (1) lit. (c), art. 20 alin. (3) a Legii 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și pct. 9.1. lit. c) a contractului RCAI № 270903 din 10.07.2013, sunt expres prevăzute obligațiile asiguratei Haliulin (Nenita) Dina. Reieșind din materialele pricinii și contrar prevederii anterior enunțate, asigurata – Haliulin (Nenița) Dina, nu a ținut cont de respectiva obligație, neînștiințând asiguratul în termenul prevăzut asupra producerii accidentului. Din analiza probelor aflate la dosar, rezultă că, doar persoana păgubită, Zastavnețchi Leonard, s-a adresat la 28.11.2017 cu o cerere către asigurătorul „MOLDASIG” SA, prin care a solicitat constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare. Prin respectiva cerere, partea vătămată s-a obligat să prezinte spre examinare bunurile avariate în decurs

de 5 zile lucrătoare din data depunerii cererii, ultimul a mai menționat în acea cerere că, motivul adresării tardive către asigurator este constituit din întinderea examinării dosarului penal, totodată intimatul Zastavnețchi Leonard relatând că, a fost nevoit să dezassembleze autovehiculul ce-i aparține cu drept de proprietate, fiindcă bunul mobil îi crea obstacol în propria gospodărie, stresându-l zilnic, mai menționează că, supra pagubei materiale, asiguratorul urmează să se expună în baza rapoartelor întocmite până la depunerea cererii menționate sau prin negocieri directe, în vederea reparării prejudiciului. Drept urmare, din partea Companiei, totuși a fost solicitat accesul la automobilul în cauză pentru examinarea acestuia după accidentul rutier. Reprezentantului Companiei, i-a fost prezentată doar caroseria autovehiculului în starea complet demontată, care se păstrează în gospodăria intimatului Zastavnețchi Leonard, la ce expertul Companiei, fiind în imposibilitate de a depista piesele deteriorate, gradul lor de deteriorare, precum și modul de înlăturare a defecțiunilor cauzate, fapt confirmat prin foto tabela anexată la materialele cauzei.

Potrivit alin. 6) al art. 20 din Legea nr. 414 din 22.12.2006, la compartimentul dat este de menționat că, la materialele pricinii nu au fost anexate probe pertinente și incontestabile care să confirme că, compania, „MOLDASIG” S.A. a avut posibilitate de a examina autovehiculul avariat în stare neschimbată după accident, ca să fie depistate piesele deteriorate, sau gradul lor de deteriorare, precum și modul de înlăturare a defecțiunilor cauzate. Astfel, instanța de fond nici nu a luat în considerație acel fapt că, Compania, a fost sesizată cu cererea acțiunii civile în cadrul prezentului dosarului penal la 21.08.2014, prin intermediul surselor electronice (fax), pe când raportul de evaluare de care s-a călăuzit instanța la admiterea pretențiilor de ordine civilă a fost întocmit la 13.09.2013 de către Camera de Comerț și Industrie, filiala Edineț, ultima fiind o societate comercială, prestează servicii în beneficiul clienților săi, context în care imparțialitate inginerilor-evaluatori și a însăși actului de constatare și evaluare poate fi pusă la îndoială, deoarece calculul prezentat este un calcul estimativ, și poartă un caracter de recomandare, fapt confirmat chiar de ultimii - pct.7 al cap. 2 din raportul menționat. Menționează că, evaluarea, efectuată de către Camera de Comerț și Industrie filiala Edineț, supra automobilului „Volkswagen” model „Touareg” cu nr/î XXX, a fost petrecută în lipsa reprezentantului „MOLDASIG” S.A., încălcându-se flagrant prevederile Legii nr. 414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”.

Potrivit alin. (7) art. 20 din Legea nr. 414 din 22.12.2006, plata despăgubirii de asigurare, la caz, nu poate fi achitată persoanei păgubite pe motivul neprezentării bunului avariat către asiguratorul - „MOLDASIG” S.A. La 13.01.2017, în cadrul cercetării judecătorești, prin încheierea judecătorească nr. 1-11/17 a fost admis integral demersul Companiei, privind numirea expertizei - judiciare pentru a stabili cu certitudine prejudiciul material cauzat autovehiculului de marca „Volkswagen” model „Touareg” cu n/î XXX, și care este valoarea de piață al autovehiculului la data accidentului rutier. La 12.04.2017, s-a adus la cunoștință concluzia Raportului de Expertiză Judiciară № 213 efectuat de CNEJ.

În urma acestor circumstanțe, instanța de fond nici nu a dat apreciere supra costului de piață a unui automobil analogic ca cel accidentat, care nu depășește suma de 332 744 lei. Prin urmare s-a dispus încasarea daunei solicitată de reclamant, conform Raportului de evaluare XXX din 2013 - încasându-se ilegal suma de 364 300 lei - prezenta sumă depășește practic semnificativ costul pe piață a automobilului. Rezumând, cele spuse, coincidem că, instanța a emis o eroare gravă, călăuzindu-se de evaluarea întocmită de CCI filiala Edineț, potrivit căreia nici nu s-a reflectat în raportul ultimilor, valoarea reziduală. Conform art. 22 alin. 7), alin. (1) lit. b) art. 23, art. 2) al Legii nr. 414 din 22.12.2006,

despăgubirea de asigurare în condițiile distrugerii totale, se calculează în felul următor: Prețul mediu de piață a autovehiculului analogic la data producerii cazului asigurat - (minus) oferta la comercializare a mijlocului de transport de 5%, și piesele neavariate nu mai mult de 25%, efectuând un calcul amplu obținem prejudiciul material real cauzat.

Menționează că, la 28.11.2017, în momentul depunerii cererii de către intimat în adresa apelantului privind constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare, autovehiculul de marca „Volkswagen” model „Touareg” n/î XXX, ce aparține lui Zastavnețchi Leonard, era deja demontat complet, fiind găsită caroseria dezasamblată, fapt confirmat de însăși persoana păgubită. Asigurătorul - „MOLDASIG” SA nu a dispus de posibilitatea de a constata întinderea reală a pagubelor suportate de către Zastavnețchi Leonard. Menționează că, raportul de Expertiză nr.213 din 12.04.2017 întocmit de CNEJ, în baza căruia se constată că, nu este posibil de stabilit mărimea prejudiciului real cauzat a autovehiculului avariat, deoarece spre examinare în stare neschimbată după accident, bunul mobil nu a fost prezentat.

Consideră eronată concluzia instanței cu referire la faptul că, o dată cu sentința de condamnare se va admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori va fi respinsă. Drept temei pentru plata despăgubirilor de asigurare în contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, constituie survenirea cazului asigurat, vinovăția persoanei răspunzătoare de cauzarea prejudiciului, legătură causală între accidentul de circulație produs și prejudiciul cauzat. Dovada vinovăției din a cui vină s-a produs accidentul rutier poate fi confirmată prin decizia agentului constator, sentință sau decizie judecătorească care au devenit definitive și executorii (art.21 alin.3) lit.a) al Legii 414)). Pretenția admisă privind încasarea de la Societatea pe Acțiuni „MOLDASIG” SA în beneficiul lui Zastavnițchi Leonard și Zastavnițchi Liliana a sumei în mărime de 364 300 lei - cu titlu de despăgubire și a sumei de 1 200 lei - cu titlu cheltuieli de judecată, în urma survenirii cazului asigurat este una neîntemeiată. Analiza conținutului sentinței atacate în raport cu motivele invocate conduce la concluzia că, instanța de fond nu sa pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de „MOLDASIG” S.A. în referință, declarații, cereri și demersuri, referitor la acțiunea civilă. Contrar prevederilor CPP, instanța de fond nu sa expus asupra motivelor invocate, astfel încălcări de lege echivalează cu eroare judiciară. Rezolvarea chestiunii cu privire la acțiunea civilă sub aspectul invocat de asigurătorul „MOLDASIG” SA este importantă, deoarece reprezintă o parte a soluționării fondului cazului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2018, apelul reprezentantului „Moldasig”SA, Tcaci Iurii, a fost respins ca nefondat, apelul avocatului Igor Ciuru în numele inculpatei Haliulin Dina a fost admis din alte motive decât cele invocate, cu casarea sentinței în latura penală și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a încetat procesul penal în privința lui Haliullin Dina în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspunderea penală.

În rest dispozițiile sentinței, s-au menținut.

4.1. Pentru a se pronunța instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și de drept a lui Haliullin Dina în baza art. 264 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a concluzionat că, vinovăția inculpatei Haliullin Dina este pe deplin dovedită și astfel, în baza acestor probe, instanța de apel a constatat fapta criminală săvârșită de inculpată ca fiind dovedită și anume că: Haliullin Dina, la 20 iulie 2013, aproximativ la ora 18:00, conducând automobilul de model „BMW 520i,, cu n/î XXX, la traversarea traseului M-14, Brest - Chișinău - Odessa, km 100+69, în raza teritorială a or.

Rîșcani din r-nul Rîșcani, ignorind cerințele pct.2.1 din Regulamentul circulației rutiere conform căruia conducătorul avînd indicatorul de prioritate cedează trecerea este obligat să cedeze trecerea vehiculelor care se apropie de intersecție pe drumul cu prioritate ce urmează a fi intersectat, iar în caz de necesitate el trebuia să oprească înaintea intersecției, astfel, Haliullin Dina, nețimnd cont de situația rutieră s-a tamponat în automobilul de model „Volkswagen Touareg”, cu n/î XXX, condus de către cet. Zastavnețchi Leonard, care se deplasa regulamentar din direcția mun. Bălți spre or. Edineț, care ca rezultat a vătămat pasagerul automobilului de model „Volkswagen Toureg”, Zastavnețchi Liliana, cauzîndu-i vătămări corporale medii.

Astfel, alegațiile inculpatei Haliullin Dina privind nevinovăția sa în comiterea accidentului rutier, iar de accident fiind vinovat automobilul de model „Volkswagen Touareg, condus de către cet. Zastavnețchi Leonard, nu pot fi reținute ca fiind plauzibile, considerîndu-le date în scopul eschivării de la răspunderea penală și constituie o formă de autoapărare.

La fel, instanța de apel a respins afirmațiile apărării potrivit cărora accidentul s- ar fi produs exclusiv din vina părții vătămate, care nu a respectat regulile de circulație rutieră și anume a prevederilor art. 45 Regulamentul circulației rutiere (limita de viteză), aceste acțiuni fiind în legătură directă de cauzalitate cu accidentul rutier și cauzarea leziunilor corporale medii cauzate lui cet. Zastavnețchi Liliana și leziuni corporale ușoare cauzate lui cet. Zastavnețchi Leonard, deoarece conducătorul Haliullin Dina și avocatul său nu au prezentat nici o probă ce ar confirma alegațiile sale.

Instanța de apel a stabilit că, aceste argumente de fapt reprezintă decît o tactică de apărare a inculpatului, care însă nu poate constitui un temei de adoptare a unei decizii de achitare, or, după cum rezultă din declarațiile părților vătămate Zastavnețchi Liliana și Zastavnețchi Leonard, a martorilor, la 20 iulie 2013, inculpata Haliullin Dina, conducînd automobilul de model „BMW 520 i,, a ignorat cerințele pct. 2.1 din Regulamentul Circulației Rutiere, astfel, nețimnd cont de situația rutieră s-a tamponat în automobilul de model „Volkswagen Touareg”, care ca rezultat a vătămat pasagerul automobilului de model „Volkswagen Toureg”, Zastavnețchi Liliana cauzîndu-i vătămări corporale medii.

De asemenea, instanța de apel nu a reținut alegațiile apărării cu privire la faptul că, sentința instanței de fond este nemotivată, iar probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în cadrul ședinței de judecată nu au fost verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv, deoarece vinovăția acesteia de încălcarea regulilor de securitate rutieră au fost cert stabilite în cadrul cercetării judecătorești, instanța de fond făcînd o analiză minuțioasă pe care instanța de apel și-o însușește.

De asemenea, potrivit pct. 45 alin. (2) al RCR, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului. Art. 45 alin. (1) lit. b) și d) al aceluiași Regulament stabilește că, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținînd permanent seama de următorii factori: dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și de situația rutieră.

Raportînd prevederile legale la speța dată, instanța corect a statuat, după cum rezultă din materialele cauzei, sectorul de drum dat, limita maximă de viteză constituia 70 km/h, atunci la momentul apariției obstacolului de circulație, șoferul automobilului „Volkswagen Touareg” nu dispunea de posibilitatea tehnică de a evita tamponarea cu automobilul de model „BMW 520i” pe calea frînării deplasîndu-se cu viteza 70 km/h.

Respectiv, instanța de apel nu a reținut argumentul apărării că instanța de fond a dat o apreciere greșită situației rutiere create și nu a ținut cont de circumstanțele și condițiile expuse.

Deci, reieșind din cumulul de probe cercetate în cadrul ședinței instanței de apel, Instanța de apel a concluzionat că, prima instanță corect, legal și întemeiat a adoptat sentința în privința lui Haliullin Dina pe învinuirea adusă în baza art. 264 alin. (1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a considerat nejustificată solicitarea avocatului privind achitarea inculpatului din motivul că, aceasta nu a comis fapta ce i se încredinează, acestea fiind combătute de probele cercetate în cadrul cercetării judecătorești și verificate în instanța de apel.

Făcând referire la cele reiterate, instanța de apel, a menționat că declarațiile inculpatei pe tot parcursul procesului penal nu coroborează și nu se completează cu materialele cauzei, ba mai mult vin în contradicție cu declarațiile părții vătămate, a reprezentantului legal și a martorului acuzării date în cadrul cercetării judecătorești.

De asemenea, instanța de apel a dat o apreciere critică, declarațiilor inculpatei, făcute cu scopul de ușurare a situației în care s-a pomenit și dreptul acesteia de a nu se auto incrimina consfințit la art. 21 Cod de procedură penală, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpată, nu echivalează cu achitarea acestuia de vreme ce în cursul judecării cauzei au fost prezentate probe în sprijinul învinuirii care dovedesc fără nici un dubiu rezonabil și fără echivoc vinovăția ei în cele reținute de instanța de apel.

Astefel, argumentele aduse de către avocat în apelul său au făcut obiectul cercetării în instanța de fond și nu și-au găsit confirmarea, sentința fiind una legală motivată și întemeiată.

Totodată, instanța de apel a admis apelul avocatului Igor Ciuru în numele inculpatei Haliulin Dina dar din alte motive decât cele invocate și a încetat procesul penal în privința acesteia în latura învinuirii aduse în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, pe motivul expirării termenului de prescripție tragerii la răspundere penală.

În conformitate cu art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de pînă la 5 ani inclusiv, din categoria dată face parte și infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal.

În conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală, dacă din ziua săvîrșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvîrșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

S-a constatat că, inculpata a săvîrșit infracțiunea imputată la 20 iulie 2013, adică din acel moment au expirat mai mult de 5 ani și la moment a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală.

Reieșind din circumstanțele indicate, s-a încetat procesul penal în privința lui Haliullin Dina recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală.

Cu privire la apelul reprezentantului „Moldasig” SA, Tcaci Iurii, în partea dezacordului în admiterea acțiunii civile, instanța de apel a apreciat că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 225 alin. (1), 227 alin.(2) pct. 1), 3), 5), 220 și 387 alin. (1) Cod de procedură penală.

La evaluarea cuantumului prejudiciului material cauzat prin infracțiune, s-a luat în considerație raportul de expertiză judiciară nr. 213 din 20 aprilie 2017, al Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, filiala Edineț, or. Edineț, str. Independenței 47,

potrivit căruia a fost evaluat automobilul de model „Volkswagen Touareg” cu n/î XXX, conform căreia a fost stabilit că, valoare pagubei materiale în urma accidentului rutier din 20.07.2013, autoturismului „Volkswagen Touareg” cu n/î XXX, descris în compartimentul „Descrierea obiectului evaluat” la data evaluării constituie 364 300 lei, (f.d.72-88 vol.I).

În această ordine de idei, prima instanță corect a stabilit cuantumul prejudiciului material produs prin infracțiune, în mărime de 364 300 lei, care se va încasa de la inculpată în beneficiul părților vătămate Zastavnețchi Leonard și Zastavnețchi Liliana.

5. Nefiind de accord cu decizia instanței de apel, avocatul Igor Ciuru în numele inculpatei Haliullin Dina, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar prin care solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Haliullin Dina. Recurentul invocă dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, ori, potrivit proceselor-verbale, schemei accidentului rutier, Haliullin Dina este partea vătămată.

5.1. Nefiind de accord cu decizia instanței de apel, reprezentantul SA „Moldasig”, Oleg Boian, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar prin care solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri prin care acțiunea civilă să fie admisă în principiu, iar asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe o instanță de judecată separat în ordinea procedurii civile. Recurentul invocă aceleași argumente menționate în cererea de apel (pct. 3 din prezenta decizie).

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul avocatului Igor Ciuru în numele inculpatei Haliullin Dina urmează a fi respins, ca inadmisibil, iar recursul reprezentantului SA „Moldasig”, Oleg Boian urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Referitor la recursul ordinar declarat de avocatul Igor Ciuru în numele inculpatei Haliullin Dina:

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată că titularul a invocat ca temei pentru recurs art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Analizând motivele indicate în textul recursului, Colegiul penal sesizează că, de fapt, recurentul contestă modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, considerând că acestea sunt insuficiente și nu dovedesc cu certitudine că faptele incriminate în actul de învinuire a fost comis de Haliullin Dina.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că procedura de apreciere a probelor ține de starea de fapt a cauzei, care a fost deja statuată de către instanța de apel, de competența căreia este stabilirea stării de fapt. Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și s-o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, însă va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească devenită definitivă. Această concluzie se desprinde din prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care prin temeiurile enumerate în pct. 1)-16) oferă dreptul de casare numai dacă se constată o eroare de drept. Aprecierea probelor ca temei

de recurs nu se specifică în norma vizată, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar constitui temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Cât privește motivul precum că, instanța a admis o eroare gravă de fapt, Colegiul penal în această ordine de idei specifică că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține. Dar, verificând probatoriul administrat în cauză, prin prisma argumentelor invocate de recurent, Colegiul le consideră ca nefondate, în sensul că vinovăția inculpatei de săvârșirea infracțiunii incriminate se dovedește indubitabil din probele acumulate și că, la caz, nu a fost comisă nici o gravă eroare de fapt de către instanța de apel la judecarea cauzei, care ar duce la casarea hotărârii atacate și adoptarea unei alte soluții.

Din acest punct de vedere se constată că, de fapt, în cauză nu s-a comis erorile de drept la care face referință recurentul și, deci, nu persistă temeiurile de casare a soluției adoptate, iar pedeapsa aplicată inculpatei este echitabilă faptelor comise.

Totodată, instanța de recurs remarcă, că criticile formulate, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel respectând prevederile art. 414 alin.(3) și 417 alin.(1) pct. 7) și 8) Cod de procedură penală, cărora instanța le-a dat o motivare clară și argumentată expusă în pct. 4.1. al prezentei decizii, soluție, care este susținută și de instanța de recurs și a cărei reluare nu se mai impune.

Mai mult, în lumina jurisprudenței constante a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, reține că regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că la această etapă instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în cauză.

Așadar, verificând procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel și lecturând textul deciziei, rezultă că instanța ierarhic inferioară și-a motivat soluția adoptată punând la baza acesteia probele administrate și verificate în cadrul ședinței instanței de apel. Ținând cont de cele menționate, Colegiul penal conchide că, conținutul deciziei corespunde prevederilor legale menționate, fiind oferite răspunsuri la toate motivele invocate în apel.

Prin urmare, Colegiul penal susține că, toate probele prezentate au primit o apreciere justă, iar concluziile făcute de instanța de apel au rezultat din circumstanțele de fapt stabilite în prezenta cauză penală.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanța de apel. În cazul în care acesta și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe.

Astfel, Colegiul penal susține pe deplin concluzia instanței de apel precum că, inculpata Haliullin Dina, a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal.

Prin urmare, erorile de drept invocate de apărare, prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, iar din aceste considerente urmează a fi respins ca inadmisibil.

Referitor la recursul reprezentantului SA „Moldasig”, Oleg Boian.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, temei care și-a găsit reflectare în decizia atacată.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art. 427 Cod de procedură penală, poate să caseze hotărârile instanțelor de fond, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

Cu referire la soluționarea acțiunii civile în procesul penal, Colegiul lărgit, reieșind din materialele cauzei, constată că instanța de apel a adoptat o soluție greșită.

Colegiul penal lărgit constată că, accidentul produs în speța reprezintă un caz asigurat, fapt ce nu este contestat de recurent, el nefiind de acord doar cu suma încasată de la Compania de asigurări, solicitînd ca acțiunea civilă să fie admisă în principiu, iar asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe o instanță de judecată separat în ordinea procedurii civile.

Din materialele dosarului rezultă că, potrivit raportului de evaluare din 12.09.2013 al Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, filiala Edineț, or. Edineț, potrivit căruia a fost evaluat automobilul de model „Volkswagen Touareg” cu n/î XXX, conform căreia a fost stabilit că, valoare pagubei materiale în urma accidentului rutier din 20.07.2013, autoturismului „Volkswagen Touareg” cu n/î XXX, descris în compartimentul „Descrierea obiectului evaluat” la data evaluării constituie 364 300 lei, (f.d.72-88 vol.I).

Totodată, a fost menționat faptul că, „... *Analizînd toate defectele pricinuite autovehicolului în urma accidentului din 20.07.2013, s-a stabilit că este economic inoportună reparația mijlocului de transport dat. Reieșind din cele expuse, valoarea prejudiciului cauzat în urma accidentului rutier din 20.07.2013 va fi egală cu valoarea de piață a unui autovehicol anologic*”.

Evaluarea efectuată de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, filiala Edineț, asupra autovehicolului „Volkswagen Touareg” cu n/î XXX, a fost petrecută în lipsa reprezentantului „Moldasig” SA, ori compania de asigurări nici nu a fost informată, notificarea fiind expediată doar lui Haliullin Dina, astfel fiind încălcat dreptul de acces a asiguratorului „Moldasig” la bunul avariat.

Ulterior, la 13.01.2017, în cadrul cercetării judecătorești, prin încheierea judecătorească nr. 1-11/17, a fost admis integral demersul Companiei de asigurări, privind numirea expertizei judiciare pentru a stabili cu certitudine prejudicial material cauzat autovehicolului „Volkswagen Touareg” cu n/î XXX și care este valoarea de piață al acestuia la data accidentului rutier.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 213 din 12.04.2017, efectuată de CNEJ, s-a constatat că, valoarea de piață al autovehicolului de marca „Volkswagen”, model „Touareg” cu n/î XXX, la data accidentului rutier din 20 iulie 2013, putea constitui 332 744 lei, (f.d. 183-185, vol. II).

Colegiul penal lărgit menționează că, prin sentința primei instanțe și decizia instanței de apel nu a luat în considerație costul pe piață a autovehicolului anologic, care nu depășește 332 744 lei.

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră că instanțele de judecată incorect, au dispus încasarea sumei solicitate de reclamant, conform raportului de evaluare nr. 0310967 din

12.09.2013 al Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, filiala Edineț, încasându-se 364 300 lei, ori prezenta sumă depășește costul pe piață a autovehicolului.

Prin urmare, Colegiul lărgit menționează că eroarea comisă de instanțele de fond urmează a fi corectată, prin casarea parțială a hotărârilor acestora, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în latura civilă.

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de reprezentantul SA „Moldasig”, Oleg Boian urmează să fie admis, cu casarea parțială a hotărârilor instanțelor de fond în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care prejudiciul material să fie încasat din contul SA „Moldasig” în beneficiul lui Zastavnețchi Leonard Mihail și Zastavnețchi Liliana Ivan, în sumă de 332 744 lei.

Referitor la celelalte motive invocate în recursul ordinar, Colegiul penal lărgit menționează că, instanțele inferioare au acordat deplină eficiență prevederilor art. 225 alin. (1), 227 alin.(2) pct. 1), 3), 5), 220 și 387 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Igor Ciuru în numele inculpatei Haliullin Dina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui *Haliullin Dina XXX*.

Admite recursul ordinar declarat de reprezentantul SA „Moldasig”, Oleg Boian, casează parțial sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 02 februarie 2018 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2018, în latura civilă, rejudecă cauza în această parte și pronunță o nouă hotărâre, potrivit căreia:

Acțiunea civilă înaintată de Zastavnețchi Leonard Mihail și Zastavnețchi Liliana Ivan către SA „Moldasig”, se admite parțial.

Se încasează din contul SA „Moldasig”, în beneficiul lui Zastavnețchi Leonard XXX și Zastavnețchi Liliana XXX, prejudiciul material cauzat în urma deteriorării automobilului „Volkswagen Touareg” cu n/î XXX, în sumă de 332 744 lei (trei sute treizeci și două mii șapte sute patruzeci și patru lei), în rest se respinge.

În rest, se mențin dispozițiile hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Publicat integral la 08 mai 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Victor Boico

Maria Ghervas

Dumitru Mardari